

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. spalio 11 d.
(OR. en)

12913/17

**FREMP 110
JAI 880
COHOM 111
DROIPEN 129
ASILE 66
JUSTCIV 228
SOC 624
SCHENGEN 61
EJUSTICE 117
DAPIX 319
ANTIDISCRIM 45
VISA 385
CULT 111**

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12727/17

Dalykas: Tarybos išvadų dėl ES pagrindinių teisių chartijos taikymo 2016 m.
projektas

Delegacijoms priede pateikiamas Tarybos išvadų dėl ES pagrindinių teisių chartijos taikymo 2016 m. projektas, kuris pateiktas priimti 2017 m. spalio 12 d. įvyksiančiame TVR tarybos posėdyje.

Be to, pirmininkaujanti valstybė narė prašo ministrų apsvarstyti, kaip sustiprinti pagrindinių teisių apsaugą ir didinti informuotumą apie Chartiją.

**TARYBOS IŠVADŲ DĖL PAGRINDINIŲ TEISIŲ CHARTIJOS TAIKYMO 2016 M.
PROJEKTAS**

I. ĮVADAS

1. Taryba primena Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį, kuriame teigiama, kad Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios bendros vertybės yra Europos Sąjungos ir mūsų visuomenių pagrindas. Remiantis ES pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 51 straipsniu, Sąjungos institucijos ir įstaigos, taip pat valstybės narės, įgyvendindamos ES teisę turi gerbti Chartijoje įtvirtintas pagrindines teises.
2. 2016 m. kai kurių Chartijoje numatytų teisių apsauga dar labiau sustiprinta priėmus tam tikras teisines priemones: dėl nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant bylą; ¹ dėl teisinės pagalbos; ² dėl procesinių garantijų vaikams ³, taip pat nustačius išsamias duomenų apsaugos taisykles ES lygmeniu. ⁴

¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo (OL L 65, 2016 3 11, p. 1–11).

² 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms (OL L 297, 2016 11 4, p. 1–8).

³ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/800 dėl procesinių garantijų vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji (OL L 132, 2016 5 21, p. 1–20).

⁴ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88). 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR.

3. Taryba dar kartą patvirtina, kad visose politikos srityse pagrindinės teisės turi būti visapusiškai integruotos rengiant ir vertinant ES teisės aktus bei politikos kryptis. Ji primena Tarybos gaires dėl metodinių veiksmų, kurių turi būti imamasi siekiant Tarybos parengiamuosiuose organuose ⁵ patikrinti suderinamumą su teisės aktais ir kuriais siekiama, kad teisėkūros ir politikos formavimo procesuose būtų labiau atsižvelgiama į pagrindines teises.
4. Taryba palankiai vertina 2016 m. Komisijos ataskaitą dėl Chartijos taikymo ⁶, taip pat ES pagrindinių teisių agentūros (toliau – Pagrindinių teisių agentūra) 2017 m. pagrindinių teisių ataskaitą ⁷. Šiose ataskaitose pabrėžiama per pastaruosius metus padaryta pažanga ir neįveikti sunkumai, susiję su veiksmingu Chartijos taikymu ES ir valstybėse narėse.
5. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą sukurti Europos socialinių teisių ramstį ⁸, kuriuo nustatoma sistema, kurios pagrindu bus planuojami būsimi veiksmai siekiant stiprinti lygias galimybes ir galimybę įsidarbinti, sąžiningas darbo sąlygas bei socialinę apsaugą ir įtrauktį, ir laukia pasiūlymo aptarimo 2017 m. spalio 23 d. EPSCO tarybos posėdyje.

II. CHARTIJOJE NUMATYTŲ TEISIŲ UŽTIKRINIMAS REALYBĖJE

6. Taryba pripažįsta, kad pagrindinių teisių apsauga yra horizontalus klausimas, kuris turi įtakos visoms ES veiklos sritims ir gali būti išspręstas tik remiant ir aktyviai bendradarbiaujant visiems suinteresuotiesiems subjektams tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu. Taryba primena, kad yra svarbu didinti informuotumą apie Chartijos taikymą tarp politikos formuotojų, praktikuojančių teisininkų ir pačių teisių turėtojų nacionaliniu ir ES lygmenimis. Šiuo atžvilgiu ji pabrėžia, kad reikia stiprinti skaitmeninių priemonių, pavyzdžiui, e. teisingumo, naudojimą ir keitimąsi geriausia patirtimi.

⁵ Dok. 5377/15.

⁶ Dok. 9511/17.

⁷ Dok. 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Žr. dok. 8637/17.

7. Taryba yra įsipareigojusi toliau stiprinti ES pagrindinių ir žmogaus teisių politikos vidaus ir išorės aspektų suderinamumą.⁹
8. Taryba pabrėžia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vaidmenį aiškinant ir taikant Chartiją Europos Sąjungoje ir tokiu būdu užtikrinant, kad joje numatytos teisės būtų gerbiamos realybėje.
9. Taryba pripažįsta itin svarbų Pagrindinių teisių agentūros vaidmenį, kaip išdėstyta jos steigiamajame reglamente,¹⁰ per pastaruosius 10 metų teikiant įrodymais grindžiamas rekomendacijas ir ekspertines žinias pagrindinių teisių klausimais. Taryba ragina Pagrindinių teisių agentūrą stiprinti šį įsipareigojimą atliekant duomenų apie pagrindines teises rinkėjos vaidmenį ir stiprinant vyriausybinių pagrindinių centrų tinklą, nacionalinių žmogaus teisių institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų ir piliečių sinergiją bei skatinant jų bendradarbiavimą. Taryba prašo Pagrindinių teisių agentūros bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant palengvinti keitimąsi geriausia patirtimi, priemonėmis ir metodais Chartijos taikymo ir informacijos apie pagrindines teises, vertybes ir laisves skleidimo srityse.
10. Tarptautinės, ES ir nacionalinės teisės kontekste pilietinės visuomenės organizacijos atlieka svarbų vaidmenį propaguodamos bei įgyvendindamos pagrindines teises vietoje ir atlikdamos stebėtojos vaidmenį, taip pat didindamos teisių turėtojų informuotumą apie pagrindines teises ir remdamos jų pastangas pasinaudoti savo teisėmis ir jas ginti. Kad pilietinės visuomenės organizacijos galėtų vykdyti savo užduotis, joms turi būti sudarytos galimybės dirbti savo darbą.

⁹ Laikydamosi 2015–2019 m. ES veiksmų plano žmogaus teisių ir demokratijos srityje,

¹⁰ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 168/2007, įsteigiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą, OL L 53, 2007 2 22, p. 1–14.

a) Vidaus saugumas

11. Taryba pakartoja, kad saugumas ir pagarba pagrindinėms teisėms yra nuoseklūs vienas kitą papildantys politikos tikslai.
12. Šiomis aplinkybėmis Taryba pabrėžia teisės į privatumą ir teisės į asmens duomenų apsaugą svarbą vykdant tolesnius veiksmus po Aukšto lygio informacinių sistemų ir sąveikumo ekspertų grupės atlikto darbo, laikantis 2017 m. birželio 9 d. Tarybos išvadų dėl tolesnių veiksmų siekiant pagerinti keitimąsi informacija ir užtikrinti ES informacinių sistemų sąveikumą ¹¹.

b) Prieglobstis ir migracija

13. Taryba pripažįsta, kad reikia gerbti pagrindines migrantų, prieglobsčio prašančių asmenų, pabėgėlių ir papildomą apsaugą galinčių gauti asmenų teises, net ir atsižvelgiant į skubiai sprendžiamas problemas migracijos ir prieglobsčio srityse. Taryba sutinka, kad vykdant ES ir nacionalinius veiksmus reikėtų ypač atsižvelgti į rimtą pavojų tapti prievartos ir išnaudojimo aukomis, pavyzdžiui, dėl nelegalios imigracijos tarpininkų ir prekyautojų žmonėmis, moterims ir vaikams susiduriant su didesniu smurto ir diskriminacijos pavojumi. ¹²

¹¹ Dok. 10151/2017.

¹² Pavyzdžiui, žr. paskiausias Tarybos ir valstybių narių išvadas dėl vaikų migrantų apsaugos (dok. 10085/17), taip pat 2017 m. balandžio 12 d. Komisijos komunikatą „Vaikų migrantų apsauga“ (COM 2017 (211)).

c) Vaiko teisės

14. Taryba pabrėžia, kad vykdant bet kokius su vaikais susijusius veiksmus, svarbu visų pirma užtikrinti vaikų apsaugą ir laikytis vaiko interesų principo.
15. Taryba pabrėžia, kad bendradarbiavimas ir dialogas su suinteresuotaisiais subjektais yra labai svarbus, siekiant užtikrinti pagarbą vaiko teisėms, taip pat, visų pirma, vykdant keitimąsi geraja praktika, kurį reikėtų toliau plėtoti. Ji primena kasmetinį vaiko teisių forumą, neoficialią valstybių narių ekspertų grupę vaiko teisių klausimais, taip pat Komisijos iniciatyvą sukurti Europos globėjų tinklą.

d) Kova su rasizmu ir ksenofobija

16. Taryba palankiai vertina priemonės, kurias koordinuoja Komisijos Kovos su rasizmu, ksenofobija ir kitų formų netolerancija aukšto lygio grupė. Šios priemonės apima kovos su neteisėtu neapykantos kurstymu internete ¹³ elgesio kodekso įgyvendinimo stebėseną, didesnės paramos aukoms teikimą, duomenų apie neapykantos nusikaltimus registravimo ir rinkimo metodikos plėtojimą, kovą su neteisėtu neapykantos kurstymu internete, gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis bei kritinio mąstymo propagavimą ir kultūrų tarpusavio supratimo didinimą pasitelkiant švietimą. Atsižvelgiant į tai, pirmininkaujančios Maltos 2017 m. balandžio 6–7 d. organizuotoje konferencijoje „Atsvaros naratyvai: kaip padėti pilietinei visuomenei propaguoti pozityvius naratyvus kovojant su neteisėtu neapykantos kurstymu internete“ patvirtinta, kad reikia glaudesnio visų suinteresuotųjų subjektų – žiniasklaidos, interneto platformų ir valstybės valdžios institucijų – bendradarbiavimo ir didesnio įsipareigojimo.
17. Taryba laukia EU-MIDIS II tyrimo, kurį vykdo Pagrindinių teisių agentūra, rezultatų, kad būtų galima įvertinti pažangą, padarytą per pastaruosius penkerius metus, užtikrinant imigrantų kilmės arba etninėms mažumoms priklausančių asmenų pagrindinių teisių apsaugą.

¹³ Galima susipažinti svetainėje:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

e) Smurtas prieš moteris

18. Taryba palankiai vertina tai, kad 2017 m. Komisijos kolokviumas pagrindinių teisių klausimais yra skirtas propaguoti moterų teises bei lyčių lygybę; jis suteiks galimybę aptarti ekonominį ir politinį moterų įgalėjimą, moterų teises viešajame ir privačiajame gyvenime ir kovą su visų formų smurtu prieš moteris – visus metus vykdytais sutelktais veiksmais taip pat daugiausia dėmesio skirta pastarajai temai ¹⁴.
19. Taryba ne kartą pareiškė esanti įsipareigojusi užkirsti kelią visų formų smurtui prieš moteris bei smurtui šeimoje ir tokį smurtą panaikinti. Atsižvelgdama į tai, Taryba primena savo neseniai priimtus sprendimus ¹⁵ dėl Konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencijos) pasirašymo ir tokiu būdu pareikšto ketinimo sudaryti konvenciją. Taryba prašo tų valstybių narių, kurios dar neratifikavo konvencijos, tai padaryti.

f) Žiniasklaidos pliuralizmas

20. Taryba vertina tai, kad Kolokviume pagrindinių teisių klausimais daugiausia dėmesio skirta žiniasklaidos pliuralizmui ir demokratijai, taip pat vėliau suplanuotiems tolesniems veiksams. Ji palankiai vertina tai, kad pirmininkaujanti Estija toliau daug dėmesio skyrė šiam klausimui neformaliame ekspertų seminare „Žiniasklaidos pliuralizmas ir teisinės valstybės principas skaitmeniniame amžiuje“, kuris surengtas 2017 m. liepos 12 d. rengiantis kasmetiniam Tarybos dialogui teisinės valstybės klausimais.

¹⁴ Žr. https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_it

¹⁵ Tarybos sprendimai (ES) 2017/865 ir (ES) 2017/866.

g) ES prisijungimas prie EŽTK

Taryba tebėra įsipareigojusi siekti ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos, nes tokiu būdu bus sustiprintos bendros Sąjungos vertybės, padidės ES teisės veiksmingumas ir pagrindinių teisių apsaugos Europoje nuoseklumas. Taryba prašo Komisijos skubiai baigti teisinių klausimų, kuriuos iškėlė Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, analizę, kad Taryba galėtų toliau juos nagrinėti.
